

haar kunnen stellig gerechtvaardigd. Aan de Universiteit van Alabama werden experimenten uitgevoerd om daartoe te komen.

Aan deze experimenten werd deelgenomen door vier zorgvuldig geselecteerde en speciaal opgeleide hulpkrachten, hier genoemd „dental therapists” (cf. J. Am. D. Ass. 75: 658, sept. 1967). Verder bestond het team uit zes algemeen-practici, wier verrichtingen hoog stonden aangeschreven, en twee klinische instructeurs van de afdeling Conserverende Tandheelkunde van de universiteitskliniek. Deze werkten drie, resp. twee dagen per week in een klinische ruimte die zó was ingericht, dat zij de meest mogelijke overeenkomst toonde met een praktijkruimte, waarin een tandarts met een dental therapist goed kan samenwerken, in die zin, dat de therapist de verrichtingen van de tandarts voltooit, terwijl de tandarts over het geheel de supervisie heeft.

Tijdens het genoemde experiment geschieden de inleidende procedures, zoals het stellen van de diagnose, het opmaken van het behandelingsplan, toediening van medicamenten, preparatie van caviteiten en het aanbrengen van onderlagen steeds door de tandartsen; de aanvullende handelingen werden óf door een tandarts óf door een hulpkracht uitgevoerd. Speciaal beoordeeld werden daarbij het aanbrengen resp. verwijderen van tijdelijke vullingen, het aanleggen resp. verwijderen van matrijsbanden voor amalgaamrestauraties, het aanbrengen van amalgaam- resp. silicaatrestauraties in de vooraf geprepareerde caviteiten en het afwerken en polijsten van deze restauraties.

Het experiment was zodanig ingericht dat de superviserende tandartsen die het werk moesten beoordelen, niet wisten of de genoemde aanvullende handelingen door een tandarts of een „therapist” waren verricht.

Uit de bijgevoegde vergelijkende overzichten blijkt dat de prestaties van tandartsen en hulpkrachten elkaar niet wezenlijk ontliepen. Slechts op enkele punten werden statistisch significante verschillen gevonden, die ten dele ten gunste van de tandartsen, ten dele ook ten gunste van de hulpkrachten uitvielen.

De conclusie luidt dan ook dat ten aanzien van de onderzochte verrichtingen „dental therapists” veel arbeid van de tandartsen kunnen overnemen, wanneer zij althans van de kwaliteit zijn als de in dit onderzoek beschrevene.

Visser – Hilversum

314. Comparison of bisecting angle and paralleling methods of intraoral radiology.

L. R. Bean. J. D. Education 33: 441, 1969.

315. Clinical evaluation of a rectangular field collimating device for periapical radiography.

D. D. Weissman, G. E. Longhurst. J. Am. D. Ass. 82: 580, 1971.

Allerwegen wordt gezocht naar mogelijkheden om bij het maken van peri-apicale röntgenfoto's de dosis röntgenstraling die de patiënt ontvangt zo laag mogelijk te houden. Wanneer een opname voor interpretatie niet geschikt blijkt te zijn en moet worden overgemaakt betekent dit een 100 % hogere dosis dan strikt noodzakelijk is. Daarom werd in deze beide onderzoeken nagegaan bij welke opnametechniek de minst onbruikbare opnamen worden gemaakt door ongeoeffende tandheelkundige studenten. Daarbij werd op de volgende fouten gelet: apex niet op de foto, film achterste voren, cone-cutting, bewegingsonscherpte, verlenging of verkorting, verkeerd gefotografeerd gebied, het horizontaal overlappen van de tanden en een onbelichte film door een onjuiste insteltechniek. Bean vergeleek 588 röntgenfoto's gemaakt volgens de bissectrice-regel, met even veel opnamen die werden verkregen met behulp van het Rinn XCP instelinstrument. Hierbij bleek de tweede methode (long-cone paralleltechniek) beter te voldoen omdat hiermee het aantal niet goede opnamen met 14 % afnam tot 11 %.

De schrijvers van het tweede artikel gingen na hoe effectief kan worden gewerkt met een instelinstrument dat alleen een vierkante bundel röntgenstralen doorlaat ter grootte van de film. De overige stralen van de ronde bundel uit het röntgenapparaat worden hierbij grotendeels geabsorbeerd in het instelinstrument. Op deze wijze wordt de huid dosis verminderd met 97 %. De resultaten van 1428 opnamen werden vergeleken met het aantal door Bean genoemde fouten. Met beide instelapparaten bleek men even nauwkeurig en snel te kunnen leren werken. Gezien de grotere bescherming tegen röntgenstralen verdient het gebied van mond- en tandhygiëne en verwante zaken, zowel waar het preventie als onderhoud betreft.”

Duinkerke – Nijmegen

REDACTIONELE COMMENTAAR

IN WELK BELANG?

Reeds een paar keer hebben de Nederlandse tandartsen het „Informatie Bulletin” van de anonieme „Stichting Voorlichtingsinstituut voor mond- en tandverzorging V.V.M.T.”, welke gevestigd is te Amsterdam (postbus 1538), in hun brievenbus gekregen.

Deze bulletins geven puntsgewijs „informatie” – waarbij

hier en daar een bronvermelding staat aangegeven – die al enigszins het raadselachtige doel van deze stichting doet vermoeden. Maar gelukkig laat het Openbaar Centraal Stichtingen Register van het Ministerie van Justitie een helder licht schijnen op het (vierledige) doel van deze stichting, dat in artikel 2 van de oprichtingsacte d.d. 13 oktober 1971, onder meer wordt omschreven als: „Het bevorderen van de bekendheid bij diverse groeperingen en individuen met methoden, technieken en anderszins op het gebied van mond- en tandhygiëne en verwante zaken, zowel waar het preventie als onderhoud betreft.”

„Het zoveel mogelijk steunen van activiteiten ter be-

vordering van mond- en tandhygiëne en verwante zaken (en het bevorderen van de gezondheid op genoemde gebieden)." (Wij zien met belangstelling de nieuwe ledenlijst van Het Ivoren Kruis tegemoet – Red.)

„Verhogen van het besef van het belang van mond- en tandhygiëne en verwante zaken bij opvoeders van kinderen, bij professionele groeperingen en andere direct of indirect betrokken groeperingen en individuen."

Wij zullen afwachten welke onderneming zo aanstonds de ideële doelstellingen van deze stichting, die door een thans 34-jarige psycholoog voor onbepaalde tijd werd opgericht, mede gestalte gaat geven. Want met de uitgave van de eerste Informatie Bulletins, moet het bedrag van f 100,-, dat de oprichter uit zijn vermogen afzonderde en tot kapitaal bestemde van zijn stichting, al wel zijn opgebruikt.

Voor dit moment kan worden volstaan de leden van het bestuur van deze stichting nogmaals te wijzen op het bestaan van de Nederlandse Vereniging voor Mond- en Tandhygiëne „Het Ivoren Kruis", waarvan H.M. de Koningin Beschermvrouwe is. De contributie voor „Het Ivoren Kruis" zal beslist beneden het honorarium liggen, dat een notaris rekent voor het passeren van een stichtingsacte en zijn Bureau is sedert 1 maart 1910 jaar en dag in de weer voor het verwezenlijken van het doel: „Het bevorderen van mond- en tandhygiëne in het bijzonder door voorlichting onder alle lagen van de bevolking in het belang van de volksgezondheid."

D.

BINNENLAND

G.G. EN G.D. 'S-GRAVENHAGE 60 JAAR

Uitgave jubileumnummer Tijdschrift voor Sociale Geneeskunde

Ter gelegenheid van het 60-jarig bestaan van de Gemeentelijke Geneeskundige en Gezondheidsdienst te 's-Gravenhage is een jubileumnummer verschenen als supplement 1 bij nr. 1 van het Tijdschrift voor Sociale Geneeskunde, jaargang 50, van 7 januari 1972.

In deze aflevering, die geheel gewijd is aan het jubileum van de Haagse G.G. & G.D., besteedt collega R. Sijbrandij (Hoofd van de afdeling Schooltandverzorging) aandacht aan de ruim 45-jarige geschiedenis van de schooltandverzorging in Den Haag.

F. E. PAESI †

Op 7 januari 1972 overleed te Haarlem onverwacht collega F. E. Paesi, één van de oudste, nog praktizerende beroepsgeenoten in Nederland. Meer dan 60 jaar heeft hij, altijd op hetzelfde adres: Wilhelminastraat 58, te Haarlem de praktijk uitgeoefend.

De overledene heeft in belangrijke mate bijgedragen tot de bevordering van de jeugdzorg hier te lande. Tot op hoge leeftijd had hij een actief aandeel in de schooltandheelkunde. Vele jaren had hij zitting in het Algemeen Bestuur van Het Ivoren Kruis. Collega Paesi was erelid van de afdeling Haarlem der Maatschappij. Hij bereikte de leeftijd van 83 jaar.

VRIJE UNIVERSITEIT TE AMSTERDAM

Opening Provisorium Subfaculteit der Tandheelkunde

Op vrijdag 14 januari 1972 is de voorlopige behuizing in het Provisorium van de Subfaculteit der Tandheelkunde van de Vrije Universiteit aan de De Boelelaan te Amsterdam in aanwezigheid van vertegenwoordigers van de Vrije Universiteit en van de overige Subfaculteiten der Tandheelkunde in Nederland geopend.

Behalve een rondleiding door het moderne en bijzonder fraai geoutilleerde interieur werd tevens het feit herdacht, dat in augustus 1968 de toenmalige minister van Onderwijs en Wetenschappen de Vrije Universiteit verzocht een opleiding van a.s. tandartsen te realiseren.

Binnen een periode van vier jaar fungeert thans deze vijfde tandheelkundige opleiding in een – zij het voorlopige – eigen behuizing en met een ontvangst voor de verschillende universitaire vertegenwoordigers heeft het Bestuur aan dit feit een bijzonder accent willen verlenen.

HET IVOREN KRUIS

H. C. Spoon benoemd tot erelid

Tijdens de 62e jaarvergadering van de Nederlandse Vereniging voor Mond- en Tandhygiëne *Het Ivoren Kruis* op 20 januari 1972 te Tilburg gehouden, is collega H. C. Spoon (Rotterdam) benoemd tot erelid van de vereniging.

UNIVERSITEITSDAG TE UTRECHT OP ZATERDAG 25 MAART 1972

Op zaterdag 25 maart 1972 hoopt de Subfaculteit der Tandheelkunde van de Faculteit der Geneeskunde te Utrecht ter gelegenheid van de Universiteitsdag voor oud-alumni wederom een aantal lezingen en demonstraties te geven. Deze zullen worden gehouden in het Tandheelkundig Instituut, Jutfaseweg 7 te Utrecht.

Degenen, die in principe de Universiteitsdag willen bezoeken, wordt verzocht op ingestoken antwoordkaart te vermelden, welke lezingen en/of demonstraties zij wensen bij te wonen.

Enkele onderwerpen zullen meermalen behandeld, respectievelijk gedemonstreerd worden, met andere is dit helaas niet mogelijk.

Aangezien het aantal toehoorders dat bij elk onderwerp kan